

FINANSAL TABLOLAR VE FİNANSAL ANALİZ

Finansal Tablolar

Türkiye Muhasebe Standardı TMS1 Finansal Tabloların Sunuluşu Standardına göre "Finansal tabloların amacı işletmenin;

- Finansal durumu,
- Finansal değişiklikleri
- Finansal performansı
- Nakit akışları hakkında bilgi sağlamaktır.

(AS 2013)

Ayrıca finansal tablolar, yöneticilerin kendilerine emanet edilen kaynakları ne etkinlikte kullandıklarını da gösterir.

Maliye Bakanlığı tarafından yayınlanan Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nde finansal tabloların amacı üç madde halinde ifade edilmektedir.

1. Yatırımcılar, kredi verenler ve diğer ilgililer için karar almada yararlı bilgiler sağlamak,
2. Gelecekteki nakit akışlarını değerlendirmede yararlı bilgiler sağlamak,
3. Varlıklar, kaynaklar ve bunlardaki değişiklikler ile işletme faaliyet sonuçları hakkında bilgi sağlamak.

Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliğlerinde **Bilanço ve Gelir Tablosu temel finansal tablo olarak belirlenirken** ek finansal tablolar ise Fon Akış Tablosu, Nakit Akış Tablosu, İşletme Sermayesi Değişim Tablosu, Satışların Maliyeti Tablosu ve Özkaynak Değişim Tablosundan oluşmaktadır. (AS 2013)

TMS 1 Finansal Tabloların Sunuluşu Standardına göre tam bir finansal tablolar seti;

- Dönem sonu finansal durum tablosu (bilanço);
- Döneme ait kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosu
- Döneme ait özkaynak değişim tablosu
- Döneme ait nakit akış tablosu ve
- Önemli muhasebe politikalarını özetleyen dipnotlar ve diğer açıklayıcı notlar.

Muhasebe sistemi içerisinde kaydedilen ve sınıflandırılan bilgiler Finansal Tablolar aracılığıyla bilgi kullanıcılarını iletir. (AS 2013)

Özel nitelikli bilgi ihtiyacını karşılamaya yönelik olmayan finansal tablolar genel amaçlı tablolardır. (AS 2015)

Dipnotlar: Finansal durum tablosunda (bilanço), kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosunda (veya tablolarında), özkaynak değişim tablosunda ve nakit akış tablosunda sunulan bilgilere ilave bilgiler içerir.

Bilanço (Finansal Durum Tablosu)

Bilanço (finansal durum tablosu), bir işletmenin belli bir anda sahip olduğu varlıklarla, bu varlıkların sağlandığı kaynakları bir düzen içinde gösteren tablodur. (AS 2016)

Teknik açıdan tanımlandığında ise bilanço, muhasebe ilkelerine göre tutulan defterlerdeki hesapların, belirli bir tarihte kapatılmasıyla saptanan ve gelecek döneme devrolunan borç ve alacak kalanlarının bir listesi veya özettir.

Biçimlerine Göre Bilanço Türleri: Bilançolar düzenlenirken hesap tipi veya rapor tipi olmak üzere iki formda düzenlenebilir.

1. **Hesap Tipi Bilanço:** Hesap tipi bilançoda aktif ve pasif kalemler muhasebede kullanılan hesap çizelgesine benzer biçimde karşılıklı olarak yazılarak düzenlenir.
2. **Rapor Tipi Bilanço:** Rapor tipi bilanço, aktif ve pasif kalemlerin alt alta yazılması ile oluşturulur. Rapor tipi bilanço, bir işletmenin birden fazla yılına ait bilanço rakamlarını yan yana yazarak karşılaştırma fırsatı verdiğinden, analiz amacıyla kullanılmaya daha uygundur. (AS 2014)

www.onedayaoof.com

one day AÖF
"tek günde ders geçme garantisi"

FINANSAL TABLOLAR ANALİZİ

Kapsamına Göre Bilanço Türleri: Bilançolar kapsadıkları bilgi düzeyi bakımından da ikiye ayrılır:

1. **Özet Bilanço:** Özet bilanço genel olarak hesap grup tutarlarını gösterir.
2. **Ayrıntılı Bilanço:** Ayrıntılı bilanço, hesap grupları yanında her hesap grubunda yer alan hesap kalemlerini de gösterir.

Bilançonun Sınıflandırılması: Bilançodan beklenen faydanın alınabilmesi için bazı esasların göz önünde bulundurulması gerekir. Öncelikle bilançonun düzenlendiği tarih ve işletme adı, bilanço sözcükleri, raporlamada esas alınan para birimi, bilançodaki sayısal bilgilerin sonucundaki kesinlik derecesi açıkça belirtilmelidir. **Ayrıca bilançoda (dipnotlarda) uygulanan değerlendirme ölçüleri ve amortisman yöntemleri açıklanmalıdır. (AS 2015), (AS 2014)**

Bilançoda aktif hesaplar **likidite esasına göre sıralanmaktadır. (AS 2014)**

Bilançonun pasifinde yer alan hesaplar ise kaynağın sağlandığı yer ve geri ödeme süresine göre yer alır.

$$\text{Toplam Varlık} = \text{Dönen Varlıklar} + \text{Duran Varlıklar}$$

$$\text{Toplam Kaynaklar} = \text{Kısa Vadeli Yab.Kay} + \text{Uzun Vadeli Yab.Kay.} + \text{Özkaynaklar}$$

$$\text{Toplam Varlık} = \text{Toplam Kaynaklar}$$

- **Dönen varlıklar,** bir yıl veya işletmenin normal faaliyet dönemi içinde paraya çevirebileceği (satacağı, tahsil edeceği) veya kullanacağı varlıklardan oluşur. Dönen varlıklar kısa sürede paraya çevrilme ve tekrar varlıklara yatırılma amacıyla edinilmişlerdir. **(AS 2013)**
- **Duran varlıklar** ise normal şartlar altında bir yıl içinde elden çıkarılması düşünülmeyen veya yararları bir yılda tükenmeyecek olan varlıklardır.
- **Kısa vadeli yabancı kaynaklar,** işletmenin bir yıl veya normal faaliyet dönemi içinde vadesi gelen borçlarını ifade eder. 1 yıllık süre açısından dönen varlıklara benzerler. **(AS 2013)**
- **Uzun vadeli yabancı kaynaklar** ise işletmenin bir yıl veya normal faaliyet dönemi içinde vadesi gelmemiş borçlarının raporlandığı bölümdür.
- **Özkaynaklar,** işletme sahip veya ortaklarının sahip veya ortak sıfatıyla işletme varlıkları üzerindeki haklarının raporlandığı bölümdür.

Gelir Tablosu

GELİR TABLOSU, işletmenin belli bir dönemde elde ettiği **bütün gelirlerle** bu gelirleri elde etmek amacıyla aynı dönem içinde katlandığı bütün giderleri ve bunların sonucunda oluşan dönem net karını veya zararını belli bir düzen içinde gösteren finansal tablodur. **(AS 2015)**

Gelir tablosu işletmenin belirli bir dönemde satın aldığı mal veya hizmetleri **GÖSTERMEZ. (DS 2016)**

Gelir Tablosu Biçimleri: Gelir tablosu, bilançonun sunulduğunda olduğu gibi hesap tipi ve rapor tipi olmak üzere iki ayrı biçimde düzenlenebilmektedir.

- **Hesap tipinde** gelirler sağda, giderler ise solda yer alır. Bu sunuş biçiminde gelir ve giderler gruplandırılarak verilmemesinden brüt satış karı, faaliyet karı, olağan kar gibi kar kalemlerinin oluşumu hakkında bilgi edinilememekte, doğrudan dönemin net sonucu görülmektedir. **(AS 2014)**
- **Rapor tipinde** ise veriler karların oluşumunu gösterecek biçimde, gelir ve gider unsurları gruplandırılarak verilmektedir. Bu sunuş biçiminde kolaylıkla işletmenin brüt satış kar-zararı, faaliyet kar-zararı, olağan kar-zarar ve dönem net kar-zararını görmek mümkün olmaktadır

Gelir tablosu beş ana bölümden oluşur:

1. Brüt Satış Karı veya Zararı
2. Faaliyet Karı veya Zararı
3. Olağan Kar veya Zarar
4. Dönem Karı veya Zararı
5. Dönem Net Karı veya Zararı

www.onedayaof.com

one day AÖF
"tek günde ders geçme garantisi"

FINANSAL TABLOLAR ANALİZİ

Satışların Maliyeti Tablosu

SATIŞLARIN MALİYETİ TABLOSU: Satışların Maliyeti Tablosu gerçekte gelir tablosunun tamamlayıcısı niteliğinde bir finansal tablodur. **Bu tablo, gelir tablosunda yer alan "Satışların Maliyeti" kaleminin detayını gösterir. (AS 2016), (DS 2015), (AS 2014)**

Üretim işletmelerinde üretim maliyet unsurları olan;

- **Direkt İlk Madde ve Malzeme** Giderleri,
- **Direkt İşçilik** Giderleri
- **Genel Üretim Giderlerinin** analizi açısından dikkatle incelenmesi gereken bir finansal tablodur.

Gelir tablosunda Satışların Maliyeti altında hesaplardan aktarılan dört maliyet kalemi yer alır. Bunlar;

- Satılan Mamul Maliyeti (620 nolu hesap),
- Satılan Ticari Mallar Maliyeti (621 nolu hesap),
- Satılan Hizmet Maliyeti (622 nolu hesap),
- Diğer Satışların Maliyeti (623 nolu hesap) olarak sıralanabilir.

Fon Akış Tablosu

Fon Akış Tablosu, işletmenin belirli bir dönemde fon kaynaklarını ve bunları kullandığı alanları gösteren bir tablodur. Bu tabloda fon kavramı en geniş anlamda kullanılmaktadır. En geniş anlamıyla fon, yasal olarak kullanılabilen hakların, finansal araçların ve finansal olanakların tümü anlamında aktifin tamamını ifade etmektedir.

Fon akış tablosunun hazırlayabilmek için birbirini izleyen iki yılın bilançosu ve son dönemin gelir tablosu bilinmelidir. (AS 2016), (DS 2014)

	Önceki Dönem	Cari Dönem	
A- FON KAYNAKLARI			B- FON KULLANIMLARI
1) Faaliyetlerden Sağlanan Kaynaklar			1) Faaliyetlerle İlgili Kullanımlar
a) Olağan Kâr			a) Olağan Zarar
b) Amortismanlar (+)			b) Amortismanlar (+)
c) Fon Çıkışı Gerektirmeyen Diğer Giderler (+)			c) Fon Çıkışı Gerektirmeyen Diğer Giderler (+)
d) Fon Girişi Sağlamayan Gelirler (-)			d) Fon Girişi Sağlamayan Diğer Gelirler (-)
2) Olağan Dışı Faaliyetlerden Sağlanan Kaynaklar			2) Olağan Dışı Faaliyetlerle İlgili Kullanımlar
a) Olağan Dışı Kâr			a) Olağan Dışı Zarar
b) Fon Çıkışı Gerektirmeyen Diğer Giderler (+)			b) Fon Çıkışı Gerektirmeyen Giderler (+)
c) Fon Girişi Sağlamayan Gelirler (-)			c) Fon Girişi Sağlamayan Gelirler (-)
3) Dönen Varlıklar Tutarındaki Azalışlar			3) Ödenen Vergi ve Benzerleri (Bir Önceki Dönem Kârından Ödenen)
4) Duran Varlıklar Tutarındaki Azalışlar			4) Ödenen Temettüleri
5) Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklardaki Artışlar (Borç ve Gider Karşılıklarını Kapsamaz)			a) Bir Önceki Dönem Kârından Ödenen
6) Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklardaki Artışlar (Borç ve Gider Karşılıklarını Kapsamaz)			b) Yedeklerden Dağıtılan
7) Sermaye Artırımı (Nakit Karşılığı veya Dışardan Getirilen Diğer Varlıklar)			5) Dönen Varlıklar Tutarındaki Artışlar
			6) Duran Varlıklar Tutarındaki Artışlar (Yeniden Değerlemeyi Kapsamaz)
			7) Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklardaki Azalışlar
			8) Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklardaki Azalışlar
			9) Sermayedeki Azalışlar

(AS 2016)

www.onedayaof.com

one day AÖF
"tek günde ders geçme garantisi"

FINANSAL TABLOLAR ANALİZİ

Nakit Akış Tablosu

NAKİT AKIŞ TABLOSU: Nakit akış tablosu bir hesap döneminde oluşan nakit akışını, nakit giriş ve çıkışlarını; yani işletmenin tahsilat ve ödemelerini kaynakları ve kullanım yerleri ile birlikte gösteren bir tablodur. Nakit akış tablosu işletmenin bugünkü nakit durumu hakkında bilgiler vererek geleceğe yönelik gidişatı göz önüne serer.

Nakit akış tablosunda yer alan fon kavramı, nakit ve nakde eş değer unsurları ifade eder.

Diğer Tablolar

Özkaynak Değişim Tablosu: Özkaynak Değişim Tablosu, ilgili dönemde özkaynak kalemlerinde meydana gelen artış veya azalışları gösteren tablodur. Bu tablo, işletme sahip ve ortaklarının yaptığı ilave yatırımları gösterir. Yani sermaye artırımını, yedek, fon ve kar kalemlerindeki değişiklikler bu tablo yardımıyla finansal tablo kullanıcılarına aktarılır.

Net Çalışma (İşletme) Sermayesi Değişim Tablosu: Net çalışma (işletme) sermayesi, dönen varlıklarla kısa vadeli yabancı kaynaklar arasındaki farktır. Diğer bir anlatımla, net çalışma sermayesi, dönen varlıkların uzun vadeli yabancı kaynaklar ve öz kaynaklarla finanse edilen; yani kısa vadeli yabancı kaynakları aşan kısmıdır.

Net çalışma sermayesi değişim tablosu, net çalışma sermayesinin oluşumunda yer alan dönen varlık ve kısa vadeli yabancı kaynak kalemlerindeki değişimi gösteren tablodur.

Finansal tablolar analizi açısından finansal tablolar: Finansal tablolar işletmelerin iktisadi ve finansal yapıları, faaliyet sonuçları, nakit akışları, fon akışları, özkaynaklardaki değişimler vb. konularda işletmeyle ilgili karar vericiler açısından önemli bilgiler sağlarlar. Finansal tablolarda yer alan veriler üzerinden yapılacak bazı analitik uygulamalar işletmeyle ilgili finansal yorum ve değerlendirmeler açısından daha anlamlı ve yararlı sonuçlar alınmasına katkıda bulunur. Bu analitik uygulamalar finansal analiz kapsamında yürütülür.

Analiz ve yorumun hareket noktasını oluşturan finansal tablolardaki bilgilerin doğruluk ve güvenilirliği yapılacak analiz ve yorumların doğruluk ve güvenilirliğini de arttıracaktır. **Finansal tabloların bağımsız denetimden geçmiş olması da bu açıdan önemli bir güvencedir. (AS 2016), (AS 2015)**